

Asia: VN/6979/2026

Kahden Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandia koskevan valtioneuvoston asetuksen muuttaminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta lausua kahdesta Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandia koskevasta valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Suomen Yrittäjät ei pidä tarkoituksenmukaisena Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista annetun asetuksen muutosta, jossa johtokunnan päätösraja nostettaisiin kolme miljoonasta kuuteen miljoonaan euroon. Business Finlandin johtokunta on lakiin perustuva toimielin, jonka tarkoituksena on tuoda päätöksentekoon riippumatonta ja monipuolista elinkeinoelämän osaamista. Johtokunnan tulee olla todellinen päätöksentekoelin, ei muodollinen foorumi. Ehdotettu muutos vie kehitystä vastakkaiseen suuntaan, sillä se kaventaa johtokunnan tosiasiallista vaikutusvaltaa juuri siinä vaiheessa, kun julkisen TKI-rahoituksen määrää on kasvatettu historiallisen paljon.

Business Finlandin myöntövaltuuksia on kasvatettu viime vuosina merkittävästi T&K-rahoituslain myötä, ja rahoituksen kasvu on jo ohjautunut yhä suurempiin hankkeisiin ja erityisesti suuriin yrityksiin. Tässä tilanteessa päätöshierarkian keventäminen ja strategisen tason valvonnan supistaminen heikentävät rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Kun hankekoot ja rahoitusvolyymit kasvavat, johtokunnan riippumaton arvio rahoituksen kohdentumisesta on keskeinen osa hyvää hallintoa. Päätösrajan kaksinkertaistaminen keskittää päätösvaltaa liiallisesti rahoituskeskuksen sisälle ja heikentää rahoitusjärjestelmän avoimuutta.

Business Finlandin rahoituksen painopiste on viime vuosina siirtynyt veturihankkeisiin ja muihin yhä suurempiin hankkeisiin, joissa suurten yritysten asema korostuu. Päätösrajamuutoksen sijaan olisi välttämätöntä tarkastella kriittisesti sitä, miten kasvuhaluikkaiden pk-yritysten TKI-mahdollisuudet turvataan ja miten niiden osuus hankekokonaisuuksissa voidaan aidosti varmistaa, jos hankkeiden koot jatkavat kasvamistaan. Kasvavien panostusten tulisi edistää koko yrityskentän

innovaatiotoimintaa, eikä järjestelmää tule ohjata suuntaan, jossa rahoituksen kohdentumista ohjataan entistä vähemmän avoimesti ja yhä keskitetympin.

Lisäksi päätösvallan rajaaminen yksittäisiin hankkeisiin kaventaa johtokunnan mahdollisuuksia arvioida rahoituspäätösten kokonaisvaikutuksia, sillä yhteishankkeet voivat olla taloudelliselta volyymiltaan ja strategiselta merkitykseltään erittäin laajoja, vaikka yksittäisten osallistujien saamat tukiosuudet jäisivätkin päätösrajan alle. Tällaiset ekosysteemityyppiset hankkeet muodostavat kokonaisuuksia, joiden riskit, resurssitarpeet ja vaikutukset ulottuvat laajasti innovaatiojärjestelmään. Sen vuoksi olisi perusteltua, että myös ne tulevat johtokunnan arvioitaviksi. Yhteishankkeiden jättäminen johtokunnan käsittelyn ulkopuolelle pelkästään tukiosuuksien jakautumisen perusteella voi heikentää kokonaisvaltaista näkymää rahoituksen kohdentumisesta. Pk-yritysten näkökulmasta laajojen hankekokonaisuuksien avoin ja monipuolinen tarkastelu on erityisen tärkeää, sillä se vahvistaa tasapuolisuutta ja parantaa mahdollisuuksia arvioida, miten rahoitus edistää koko yrityskentän innovaatiotoimintaa.

Myös notifiointia koskevan valtioneuvoston asetuksen tekninen tarkennus on syytä arvioida tästä näkökulmasta. Suomen Yrittäjät pitää perusteltuna, että valtioneuvoston asetusta tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta täsmennetään koskemaan myös niitä suuria hankkeita, jotka edellyttävät Euroopan komission notifiointia. Jälleen painotamme, että kun TKI-rahoituksen kasvaessa yksittäiset hankkeet voivat kuitenkin olla aiempaa suurempia, on tärkeää, että myös notifioitavissa hankkeissa säilyy pk-yritysten todellinen mahdollisuus osallistua ja hyötyä hankekokonaisuuksista. Ministeriön on perusteltua seurata suurhankkeiden vaikutuksia myös pk-yritysten näkökulmasta.

Kunnioittavasti,

Suomen Yrittäjät

Nyroos Maria
Suomen Yrittäjät ry